

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primérno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaaja po trikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Dr. Costa, kje si!

Vrednost velikih móz se še le takrat prav spozna, kedar jih jame svet pogrešati. To velja tudi o našem dr. Costi, kateri se, dokler smo ga imeli, marsikomu ni to zdel, kar je bil. Zlasti neka stranka med nami je grešila nad njim, zaničevaje ga in kazaje ga narodu kot škodljivega samopašnika itd. Zdaj, ko blazega moža, duševnega junaka kosti pokriva že hladna zemlja, ko nas je zapustil ne zapustivši nam vrednega naslednika, zdaj tudi ta stranka jame čutiti veliko zgubo, jame, če tudi nehoté, spoznavati, koliko krivico mu je delala z natolcevanjem in zaničevanjem. Res, pogrešamo ga ne le mi, pogrešajo ga tudi tisti, kateri so mu s krivo sodbo grenili in krajšali življenje; pogrešamo ga vsi Slovenci ne le kot neutrudljivega delavca na našem političnem in znarstvenem polju, ampak pogrešamo najboljšega govornika v deželni zboru kranjskem, govornika, kateremu ni in ne bo vsaj dolgo še ne, dostojnega naslednika.

Take in enake misli so nas sprehajale po zadnji letošnji seji deželnega zbora kranjskega, v kateri se je godilo, kar je bolj natanko popisano na drugem mestu tega lista. Tu pristavljamo le, da gosp. dr. Bleiweisa proti koncu seje ni bilo več v zbornici, odšel je bil, ker velike vročine in plinove svečave njegove bolne oči ne morejo prenašati. To je dr. Schrey dobro videl, sicer bi bil svoj dolgi jezik gotovo za zobmi držal boječ se odgovora, kakoršnega bi bilo zaslužilo njegovo insultiranje vse narodne stranke.

Res žalostno, nevredno, da ne rečemo sramotno je za našo stranko, ki prav za prav ni stranka, marveč gospodar v deželi naši, da ima predrzen privrženec peščice renegatov in nemčurjev pogum v obraz jej pljuvati, ne da bi prejel za to insultiranje kazen tega početja vredno. Večina narodnih zastopnikov je sicer brž, ko je čutila, kaj ima priti, storila to, kar stori pameten, na-se ponosen človek, kedar začne kak pijanec za njim vpiti ali se vdere truma pouličnih pobalinov s krikom za njim: šla je iz dvorane misleča si: „kjer se sme tako govoriti, tam ni mesto za zastopnike naroda“. Ako bi bili vsi slovenski poslanci s protestom šli iz dvorane, ko je dr. Schrey pričel svojo zabavljico, rešena bi bila čast deželnega zbora kranjskega; ali „mladoslovenci“ so ostali mirni na svojih prostorih, dr. Zarnik se je sarkastično muzal, tako da smo si mislili: „Le čakaj, dr. Schrey, ti boče že dr. Zarnik s taborskim jezikom dal odgovor, kakoršen ti gre“. Dr. Schrey vtihne, predsednik praša, če želi še kdo besede. „No, zdaj bo dr. Zarnik šinil kviško in s krepkim glasom ter „taborsko“ zgovornostjo mahnil po dr. Schreyu“. — — Ali kaj? kako? No, Zarnik, „Narodov“ Zarnik, zakaj sedi na stolu kakor prismojen? Ali imaš krč na jeziku? Nič, prav nič ne odgovoriš? Ali nisi „kranjski fant“, da si pustiš tako zabavljati po „škricu“ dr. Schreyu? — Aha, vganemo, zakaj molčiš. S pomočjo Schreyeve stranke si postal deželni odbornik. . . Hvaležnost je lepa čednost, že stari narodi so jo čislali.

Z dr. Zarnikom tedaj ni nič, pa pred njim sedi gospod Peter Grasselli, naslednik dr.

Costov v zboru; ta je bil po narodu proglašen kot „izvrsten govornik“, kateremu jezik gladko teče v lepi slovenščini. Res, da je do zdaj molčal, kakor baron Rastern, ali ravno zato se mu bo zdaj sprožil jezik, ker je imel dovolj časa namazati ga, napolniti si bistro glavo s hvaležnim gradivom. Prav! Prvi govor njegov naj bo tedaj sprožen v dr. Schreya; prekrepek, preoster in — recimo naravnost — prehten za takega zabavljivca ne more biti. Le po njem, Peter, nič se ne „masaj“, udri ga, saj zasluži!

Kaj? Tudi gosp. Peter Grasselli, dr. Costov pravi naslednik, „Narodov“ izvrstni govornik, molči, ne ve nič odgovoriti zabavljaju dr. Schreyu? Ni mogoče? Ali ni bil ravno zato, ker je „izvrsten govornik“, voljen po Notranjih v deželni zbor? Ali nismo tudi mi ravno zavoljo tega zatisnili očesa, ter ga priporočali volicem? Tedaj tudi njemu leži móra na jeziku, dasiravno ni bil voljen v deželni odbor, toraj nima biti nikomur hvaležen? . . .

Sramota! — — —

Še enkrat se ozre predsednik po dvorani. Zarnik in Grasselli se ne ganeta, le poslanec gospod župnik Tavčar, čegar govoriške zmožnosti „Narod“ ni nikdar hvalil niti pripoznal in ki je izmed „starih“ z gospod Tomanom in Robičem vred v zbornici ostal, vstane in zavrne kratko, pa krepko dr. Schreya glede tega, kar je Schrey o Samassi in njegovih zvonovih govoril. Tedaj zopet le eden „starih“, ki stopi na noge zoper človeka, kateri je insultiral ne le „starih“, ampak vse Slovence sploh!

Podlistek.

Francozi v Kamniku.

Zgodovinska igra iz časov francoskega gospodarstva na Kranjskem, spisal J. Alčšovec.

(Konec.)

Sedmi oddelek se prične v gozdu med Mengšom in Trzinom. Janko pride s svojim zvestim služabnikom, ki ga je rešil smrti; oba sta na potu, da bi se kot prostovoljca pridružila avstrijskim vojakom gredočim Francozom naproti. Janko je navdušen in gorí želje svoji domovini pomagati in francoskih verig rešiti. Še le, ko se bi to zgodilo, stopiti hoče pred Roziko, ktere skrivnost mu je Pavel razodel. Ko odideta, pride Klavec s Strašnikom. Prvi se še ves trese, ker je bil v smrtni nevarnosti tako dolgo, da se je stotnik zavedel in ga ukazal spustiti, ker ga on ni ranil. Sem sta prišla oba z naklepom, vpleniti francosko kaso, ktera se ima to noč z majhno posadko peljati proti Ljubljani. Predno pa se pripelje kasa, se pogovarjata in v pogovoru razodene Strašnik svojemu pajdašu, da je njegov, in da mu

ne privoši druge smrti, kakor strašno po njegovi roki, za katero si je načrt zmisлил v 16letni ječi; tudi mu pové, da je on ustrelil francoskega sergeanta, zaradi česar sta bila župan in in Janko prijeta; ali pri tem razodene strmečemu Klavcu, da je bila krogla iz njegove cevi namenjena prav za prav njemu (Klavcu), čegar obraz je na oknu vstric sergeanta zagledal; a ker se je v istem trenutku premislil, češ, da taka smrt bi bila za Klavca prečastna in prelahka, je pobesil puško, ktera se mu je pa v tistem trenutku sprožila in tako je dobil zoper njegovo voljo francoski sergent kroglo v prsi, ktera je bila namenjena njegovim (Klavčevim) možganom. Klavec čuvši to preodkritosrčno in za-nj strašno izpoved sklene na tihem, še nocoj potem, ko bosta kaso vplenila, se znebiti tega svojega „prijatelja“, Strašnik je pa tudi na straži pred njim. Napad na majhno spremljajočo posadko se jima posreči, težko kaso privlečeta na oder, ali ko jo vzdigujeta, da bi jo proč nesla, zasadi Klavec naglo svojemu pajdašu nož za tilnik, pa ta, ki je bil kaj tacega si vedno svest, sproži pištolo va-nj in tako padeta oba, prvi umre s trepetom, a drugi s krohoto, rekoč: „V peklu se

zopet vidiva!“ Zapuščeno kaso pograbi potem ogljar, ki je slišal strei, in jo odnese.

Zadnji oddelek se godi v kmetiški hiši na Črnučah, kamor sta pobegnila Drobnič in Rozika pred Francozi. A ravno blizo te hiše se vname boj med Francozi in avstrijskimi vojaki, ki so ob črnuškem mostu pot zajezili bežečemu sovražniku. K avstrijski četi se pridružita kot prostovoljca tudi Janko in njegov služabnik. Boj, dasiravno srečen za avstrijske vojake, je vendar nesrečen za Jankota, ki je prenašlo silil med Francoze in dobil smrtno rano. Tako ranjenega prinesó avstrijski vojaki v hišo Drobničevega svaka, kjer umre za ranami pričo nepotolažljive Rozike in obupajočega služabnika Pavla. Vsi žalujejo, le Drobnič jih skuša tolažiti z besedami: „Sladka je smrt za domovino!“

Zadržaj igre je toraj žalosten, kakor tudi konec. Prepletena pa je z odstavki, ki govoré o čistem domoljubju, grajajo sebičnost in obsojujejo odpadstvo ali renegatstvo in izdajalstvo*), ktero je vteleseno v Klavcu. Zato je

„Narodov“ kritikáč imenuje izraze domoljubja „ohole fraze!“

„Dr. Costa, kje si!“ Ta zdihljaj nam je ušel pri tej dogodbi in mislili smo si dalje: Da bi bil dr. Costa zdaj v dvorani, kako bi bil odgovoril zabavljaču dr. Schreyu, kako bi bil postavil na sramotni oder vso nemčurško stranko, katere prototip je ta dr. Schrey, kako bi bil sijajno rešil čast naroda slovenskega, zastopnikov njegovih!“

Sramota! rečemo, še enkrat, da se da večina deželnega zbora zmirjati po govorniku manjsine in k vsemu temu molči, dasiravno ima „izvrstna govornika“ dr. Zarnika in Grassellija med seboj! Hic Rhodus, ne pa v „Narodu“ ali kje drugod. Čemu li sedite v deželnem zboru, če ne branite naroda in njegove stranke zoper grde napade, krivično natolcevanje, če pustite, da dr. Schrey, naslanjajoč se na poslansko nedotakljivost in neodgovornost, dolži Slovencev zastopnike ali narodno stranko, da je ona kriva bila dogodeb na Janjčah, v Vevčah in na Ježici, da podira domačo industrijo, obrtnijo itd.? Ali mu ni vedel izmed Vaju, ki že hočeta sloveti za „izvrstna govornika“, nobeden povedati, kdo je zakrivil one nesrečne dogodbe, mi ali predrznost nemčurjev? Mu nista mogla reči, da mi Slovenci ne grajamo Nemcev, ampak le nemčurje, dokaz temu to, da se zvonovi naročajo rajši pri nemcu v Dunajskem Novem mestu, ki nam ni še nič zalega storil in daje za nizko ceno dobro blago, kakor pa pri nemčurji Samassi, ki daje si abš e blago in z našim denarjem pomaga tlačiti nas? In če tega nista vedela povedati dr. Schreyu in njegovim privržencem, zakaj nista šla z drugimi vred iz dvorane odločno izrekši, da na takem bojišču, kakoršnega je izbral si dr. Schrey, in s takim sovražnikom, kakoršnega se je pokazal dr. Schrey, se ne moreta boriti, ker Vama to brani poslanška čast? Zakaj sta molčala in s tem dala nekako pravico do posmehovanja, s katerim zdaj obsipajo našo stranko, večino deželnega zbora?

Da je dr. Razlag k vsemu temu molčal in konec seje se še celo zahvalil predsedniku za „nepristransko vodstvo“ obravnav, temu se niti ne čudimo, niti tega dr. Razlagu ne očitamo. Dr. Razlag v naših očeh ni več poslanec, ker ne zastopa svojih volilcev, in tudi ne Slovenec, to zdaj celo „Narodovci“ sprevidijo. Ali od naših poslancev imamo vso pravico določno zahtevati, da

pa igra tudi našla odmev v domoljubnih srcih, živahen plosk je donel po vsakem oddelku, posebno pa konec igre. Iz tega je sklepati, da našemu občinstvu je vstreženo zlasti z domačimi izdelki, tuji se mu le težko prikupijo.

Igrala se je ta igra splošno zadovoljno, da ne popolnoma dobro, temu je bil vzrok prekratek čas, ki je bil igralcem za učenje nalóg in skupne vaje odločen. Vendar je znanamovati nekaj po vsem vrlo, umno in po mislih pisateljevih izpeljanih nalog. Prvi med vsemi je bil gotovo beneficijant gsp. Schmidt, ki je obojno stran naloge svoje, prvo divjo, skoro surovo, drugo pa navdano iskrenega domoljubja in pravega poklica vsakega domačina — jako živo slikal, za kar ga je občinstvo z donečim ploskom obsulo. Tudi gospica Podkrajšekova je svojo nalogo, v divjem, na napačno pot zašlem mladenču zbuditi duhá domoljubja in zavest človeškega poklica ter tako ga pripeljati na pravo pot, — po vsem razumela in jo hvalevredno izvršila, če tudi ne z vso tisto gorečnostjo, katere smo pri nji v enakih nalogah navajeni.

Naloga domoljubnega župana, narodnjaka, kakoršnih nam je obilo treba, potrebuje, ako

nas branijo vsakoršnih, posebno pa grdih in krivičnih napadov. Če tega ne store, so bojzljivi ali pa svojemu poslu nikakor kos; v obeh slučajih naj pa prepuste ta posel drugim, ki se ne bodo dali kot „izvrstne govornike“ slaviti, ampak bodo res govorili — ob pravem času.

Gospod dr. Zarnik in „učeni govornik“ gospod Peter Grasselli! Oglejta si priprostega poslanca gospoda Kramariča, ki ni študiral visokih šol in ne nosi dolgih hlač in gosposke sukne. Posnemajte ga! Njemu se je za poslanca nevredno zdelo, poslušati zabavljice dr. Schreyeve, šel je iz dvorane; a da bi bil ostal, kakor vi-dva v zbornici, gotovo bi bil dr. Schreyu zasolil par gorkih in „Tagblatt“ bi se ne bil mogel bahati, da je Schrey vso narodno stranko ob sapo spravil. Dr. Bleiweisu nimajo nič očitati iz gori omenjenih razlogov. Ali če bi bil on v zbornici, svesti smo si, da bi bil storil, kar je storila večina naših, in če bi bil ostal v zbornici, gotovo bi bil zavrnil dr. Schreya, kakor bi se bilo spodobilo poslancu ponosnih Slovencev. Ali pa mora zmiraj edini le on biti tisti, na čegar pomoč se imamo edino zanašati, odkar je dr. Costa pod zemljo. Ali ni nihče drugi v stanu braniti nas v takih slučajih, kakoršen je bil ta?

Ali po vsem tem moremo Slovenci ponosni biti na take svoje poslance, kakor sta „govornika“ dr. Zarnik in Grasselli? ... Dr. Costa, kje si! Kako te pogrešamo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. maja.

Avstrijske dežele.

Dunajčani. spodbujeni po slovesnostih, katere je Dalmacija napravljala potujočemu cesarju povsod, zdramili so se in v soboto Nj. Veičanstvu pripravili sijajen sprejem. Vse, kar imajo impozantnega, krasnega, so pri tej priliki razpostavili, posebno svojo požarno stražo, katere je imela menda namen kot društvo nemške izvirnosti v senco postaviti vse, kar je cesar na potovanji videl slovenskega. V tej misli nas vtrjuje to, da Dunajčani cesarju, ko se je vrnil iz Českega, iz Ogarskega itd., niso nikdar napravili takega ali sploh kakega slovesnega sprejema. Da, to, kar je

hoče priti do vse veljavnosti, ki jo ima v sebi, vajenega igralca; gsp. Rus, dasiravno priden, pa ni tak igralec, toraj ji ni bil povsod kos; vendar je v peti podobi, svojim sosedom razlagajoč, kdo ni domorodec ali patrijot, povzdignil se čez navadnost in si naklonil glasno pohvalo.

Jankov zvesti, njega s slepo vdanostjo ubogajoči služabnik Pavel je bil v g. Nolljevih, tedaj v dobrih rokah; a zdelo se nam je sem ter tje, kakor da g. Noll ne bi bil imel pravega veselja do te naloge.

Galantni, s svojo osodo pa nič kaj zadovoljni francoski stotnik je šel gsp. Juvančiču, ki ga je predstavljal v krasni obleki, vrlo spodrók, ravno tako gsp. Jeločniku k Napoleonovi četi prisiljeni francoski sergeant in gsp. Kristanu francoski poročevalec.

Zelo važni in za igralca hvaležni nalogi Klavca in Strašnika niste bili tako igrani, da bi bilo občinstvo moglo spoznati zlobnost teh značajev. Gsp. Š. Paternoster je pač dobro naučil se svoje naloge in narisal zlobnega, pa odkritosrčnega hudodelnika Strašnika dosti dobro, zlasti v posameznih prizorih premišljeno

cesar v Dalmaciji doživel in videl, zbada „samo-nemce“ v oči. Izraz same lojalnosti ta sprejem na Dunaji gotovo ni.

Minister Banhans, ki je kot minister dobil slovó, se še ne misli odpovedati političnemu delovanju, marveč jeseni lotiti se ga zopet v državnem zboru. Najnovejša vest je, da bo Chlumecky, ki ga je do sedaj namestoval, za stalno stopil na njegovo mesto.

V Gradcu je presvitli cesar postal vračaje se iz Dalmacije. Na kolodvoru ga je čakala velika množica, ki ga je živahno pozdravljala. Poklonit se mu je prišel general Khun, vladni svetovalec Neupauer (namesto obolega deželnega namestnika Kúbecka) in mestni župan Kienzl. Cesar je podal roko generalu Khunu ter se v čakalnici zgovarjal z njim nekoliko minut; približa se mu tudi župan Kienzl, a cesar mu migne rekoč: „Je že dobro, že vse vem“ ter odide v svoj dvorni voz, v katerem čaka odhoda vlaka. Župan Kienzl po vsem tem ni bil nič prav dobre volje in zdaj se govori, da mu bo vzeta mestna policija ter izročena nalašč zato postavljenemu c. kr. policijskemu komisarju. — Dijaški škandal so menda pri kraju. Pretekli teden so bile sodnijske obravnave zoper glavne rogovileže, ki so bili obsojeni po 14 dni v zapor. Res malo, če se spominjamo Janjč, Ježice in dogodbe na glavnem trgu Ljubljanskem, vsled katere se je bil v Ljubljani za časa dr. Costovega županstva ves mestni zbor razpustil. „Ja, Slovenen, das ist was anderes.“

Na **Českem** postaja razpor med „mladimi“ in „starimi“ čedalje večji, kar so prvi popustili pasivno opozicijo in se poprijeli aktivne. Zdaj so izdali „mladi“ neko knjižico kot odgovor na Palackyjevo brošuro; ta knjižica je nemškimi listom jako všeč, kakor vse početje „mladočehov“, po katerem se razdira moč naroda českega.

Vnanje države.

Nemški ali pruski vladi ni nova organizacija francoske vojske nič po volji, ker ona slutí, da se Francozi le proti Nemčiji oborožujejo. Vendar hité nemški listi zagotavljati svetu, da je med Nemčijo in Francosko največa prijaznost, ki tudi po nazočnosti ruskega cara v Berlinu ni bila nikakor razdrta. — Tudi nemški listi pretresajo avstrijskega cesarja potovanje po Dalmaciji in shod njegovs

in s pravim povdarjanjem nekaterih stavkov; da ni bil še bolje, temu ni kriv on, nego gsp. Šušteršič, s katerim je imel največ prizorov. Kajti težko je igrati z igralcem, ki ne zna svoje naloge in tveže vse kaj družega, nego kar ima pisanega, vrh tega pa se čisto nič ne trudi zamisliti se v nalogo, katero ima vpodobiti. Gsp. Šušteršič je grešil s tem zoper občinstvo, zoper beneficijanta in zoper pisatelja. Kako si upa stopiti na oder kdo, ki se naloge svoje naučil ni, čegar oko in uho mora tedaj vedno k šepetalcu obrnjeno biti!

Manjše naloge so dobro izpeljali: Gospici Ledarjeva in Namretova, pa gospodje Kajzelj (francoski vojak), Eržen (brivec), Volta (kmetiški posestnik), J. Paternoster in Virant (kaniška meščana).

Iz vsega tega se lahko sklepa, da bi bilo šlo pri igri lahko marsikaj bolje. Pa vkljub temu je bilo občinstvo z igro, ki ima toliko vedno spremenjajočega se dejanja, zadovoljno, ploskalo je vsakemu posameznemu oddelku, posebno pa še nazadnje. Vendar se po tej pohvali občinstva mi ne damo zapeljati do sodbe, da je ta igra izgledna, popolna; pisana je za naše razmere, za naše ljudstvo, ljudska igra

črnogorskim knezom. Zdi se jim, da to vse ne bode brez nasledkov. Če se Turku vrat zavije in se Slovani rešijo turškega jarma, potem — tako sodijo Nemci — zadobé Slovani moč, ki utegne biti Nemčiji nevarna. — To mislimo tudi mi.

Francози so nekako razburjeni po nekterih člankih nemških časnikov, ki so pred par tedni že jeli trobiti v vojaško trombo. Vendar si francoski časniki prizadevajo vničiti vsaj za zdaj še strah pred vojsko.

Španjska. Don Karlos je poslal svojemu bratu Don Alfonsu v Gradec pismo, v katerem izreka svojo radost zaradi tega, da je bil srečno ušel vsem surovim napadom, kateri so bili v Madridu skovani, v Berlinu sproženi, v Gradcu pa izpeljani. V tem pismu Don Karlos tudi izreka nado, da bo kmalu prišel na španjski prestol.

Deželni zbor kranjski.

Enajsta seja 12. t. m. Na dnevnem redu prvo je volitev dr. Costovega namestnika v deželni odbor, ktera se vrši, kakor smo ob kratkem že naznanili. Izvoljen je dr. Zarnik, ki na to izreče, da sprejme volitev in se bo vseskozi oziral na tiste, kateri so ga volili. Dobil je namreč 6 glasov „mladoslovenskih“ in pa 12 glasov nemčurske stranke, ktera ga je volila, češ: med dvojnimi zlim je treba zbrati manjše zlo. Dr. Poklukar se je nemčurjem bolj nevaren zdel od dr. Zarnika, dobil je toraj le 13 glasov.

Za tem je prišlo na vrsto poročilo finančnega odseka o vladnem predlogu, kako naj se vravnajo razmere med državo in kranjskim zemljišno-odveznim zakladom. Dr. Bleiweis se ta vladna predloga prevažna zdi, da bi se tako naglo rešila, zlasti ker poslanci zavoljo zborovih in odsečnih sej niso imeli prilike tako natanko pregledati in premisliti je, kakor bi bilo to gledé na važnost stvari želeti. Zato predlaga, da bi se ali preložila na drugi dan, ali pa, da bi se seja pretrgala do večera. Sprejme se zadnji predlog in s tem poročilom vred se odložita še dva, ki sta z njim v tesni zvezi, za večerno sejo.

Vladni zastopnik vit. Widmann je zelo razdraženo ugovarjal nasvetu dr. Bleiweisa (kteremu je pozneje pristopil tudi dr. Zarnik) in ga dolžil, da v tej sesiji stavlja nenavadne

v pravem pomenu besede. Od iger te vrste se tudi ne zahteva, da bi bile po vsem po dramatičnih pravilih sestavljene; da le gre po njih domovinski duh, ki se prijema ljudstva, pa so dobre, posebno če se v njih ne nahaja nič, kar bi pačilo okus priprostega ljudstva. In priprost narod, za kterega so „Francozi v Kamniku“ pisani, je izrekel, da mu je taka duševna hrana všeč, vsaj zdaj še, počasi ga bomo na kaj boljšega navadili. Saj imajo tudi Nemci, Francozi, Lahi itd. mnogo ljudskih iger, ki se vsako leto ponavljajo, dasiravno niso boljše od teh „Francozov“, marveč se še menj držé dramatičnih pravil, kakor ti. Za ljudstvo naše ni „kavijar“, francoska „omeleta“, ruska sardina ali pekarija iz sladkorja, ono ima rajši — domače žgance dobro zabeljene ali s tropinami. Sicer pa je pisatelj „Francozov“ že večkrat pokazal, da zna pisati tudi za druge, ne le za priprosto ljudstvo; tudi okus peščice „Narodovih“ blaziranih Angležev on dobro pozna, pa za njo ne bo pisal, ker je premajhna, se ne spleča trud in tudi gledališki kasí ni ne nese.

predloge. Dr. Poklukar ga je resno zavrnil ter rekel, da je njemu in narodni stranki gotovo ravno toliko ležeče na tem, da se ta reč v red spravi, kakor vladi; a prenačliti se ne more pri reči, ki bo imela take nasledke za vso deželo in za več let. Baron Apfaltrern pa je trdil, da hoče narodna stran to reč nalašč zavleči (muthwillig verschleppen); dr. Bleiweis ga je zaradi tega nesposodobnega, nikakor opravičenega izraza strogo zavrnil. — Sploh se je kazal vladni zastopnik nekako nasajenega, pogrésali smo pri njem iste hladne in mirne besede, ktere je pričakovati pri vladnem zastopniku, ki ima stati nad strankami.

Načelnik šolskega odseka posl. Dežman gledé na to, da je ta odsek pri dr. Bleiweisovem načrtu postave o slovenskem jeziku na ljubljanski viši realki sklenil izdatne premembe in to poročilo ni še 24 ur v rokah poslancev, — predlaga, naj bi se tudi to poročilo do prihodnje seje odložilo. Predlog se sprejme.

Poslanec Robič poroča v imenu finančnega odseka o predlogu, naj bi se zemljiščni davke še le po žetvi t. l. pobiral, ker zavoljo dolge zime ljudem zdaj ni moč plačevati. Odsek priporoča ta predlog zboru. Ko je deželni načelnik vit. Widmann nekoliko vgovarjal temu in branil stališče vlade, je bil predlog vendar-le sprejet.

Poslanec Murnik vtemeljuje svoj predlog za zidanje železnice iz Trbiža do Potabla in iz Ljubljane do Munjave (Josefstadt) ali do Karlovca, povdarja važnost teh čet za našo deželo. Se izroči gospodarskemu odseku.

Izmed ustnih poročil omenimo poročila finančnega odseka, ki nasvetuje, naj se dovoli občinama v Boštanji in Studencu za leto 1875 poberanje 64%, za leta 1876 in 1877 pa 63% priklade na vse direktne davke s tretjinsko priklado vred, da se poravnajo stroški novega farovža, — dalje občini Šmatno pri Litiji za l. 1875 do 1877 poberanje 53% priklade na direktne davke s tretjinsko priklado vred za zidanje nove dvojerezredne šole, — in občini novomeški do leta 1885 poberanje 4% naklade na najemščino od stanovališč (izvzemši najemščine vojaških uradov in častnikov in onih, ki znašajo manj od 24 gld.). Zbor pritrdi temu. O prošnji občine za denarno pomoč v Strahomeru se sklene, da se privoli 1000 gld., ali ker v proračunu ta znesek ni vrstjen, dež. odbor pa družega zaklada za to nima, se predlaga, naj se mu dovoli v ta namen kredita 1000 gld., kar se sprejme.

Poslanec Tavčar se pri tej priliki spominja pogorelcev v Mavčičah pod Kranjem, od kterih bo gotovo deželnemu zboru došla prošnja za kako podporo. On tedaj želi, da bi se za ta namen dež. odboru dal še večí kredit po zboru. Deželni glavar opomni, da je to samostojen predlog, ter da ga bo stavil na dnevni red prihoduje seje, da ga posl. Tavčar vtemelji.

Sledi še več poročil o peticijah, potem pa se pretrga seja do šestih zvečer.

Večerna seja je bila koj skonca živahna. Prišlo je na vrsto zjutraj odloženo poročilo finančnega odseka o znani vladni predlogi. Poročevalec je bil dr. Schrey, ki je stavil v imenu finančnega odseka nasvet, naj dež. zbor sprejme ponudbo vlade z nekterimi premembami. V splošni debati se ne oglasi nihče, v specialni pa prime za besedo posl. dr. Bleiweis k 1. točki, v kateri obeta vlada 175.000 gld. letnega doneska iz državnih pripomočkov. Govornik opominja poslance na odgovornost nasproti volilcem in deželi; predno se kaj tako važnega sklene, treba natančno prevdariti na-

sledke. Kdo bo brez resnega premislila sklenil pogodbo, ktera bi bila za 40 let veljavna? Ali imamo sploh pravico do tega, da naložimo za 40 let ljudstvu tako breme, kakoršnega ima v sebi ta vladna ponudba? Nas gotovo navdaja želja, poravnati se z državo, a ležeče nam je na tem, da dobimo za deželo našo kolikor mogoče vgodne pogoje. Države, občine, dežele delajo za vsako leto posebej proračune, nam je pa kar za 40 let naprej sklepati. Ali pri tem ne bomo na vso moč previdni? Videant consules, ne quid detrimenti respublica capiat! Poročilo popisuje vse reve dežele naše tako natančno in izvrstno, da je pričakovati bilo vseh drugih nasvetov, kakor so ti, ktere odsek stavi. Naša dežela je plačala že 9 milijonov preveč davka in vendar se za nobeno tako malo ne stori, kakor za našo. Konečno nasvetuje, naj se sprejme prva točka nasveta o vladni ponudbi, toda s to spremembo, da ima vlada — namesto 175.000 gld., ktere ponuja — dati deželi vsako leto 200.000 gld.

Ta nasvet podpira slovenska stranka. Dežman želi vse predloge zvedeti, ktere morda dr. Bleiweis še misli staviti. Poslanec Kramarič toži, da vlada vselej le pri kmetiškem stanu pomoči išče, kedar ji manjka denarja, sicer pa se malo briga za-nj; druge stanove mnogo bolj pri miru pusti. Drugi si gradove zidajo, kmet in rokodellec pa jih morata plačevati. Le na vradnike se misli, kedar je treba kaj zboljšati.

Poslanec Horak toži o veliki revščini med rokodelci in obrtniki. In vendar vlada le čedalje više davke zahteva. Samomori iz obupnosti so najjasni dokaz temu. Vlada, ki ljudi do obupa tira, gotovo ne stori po vsem svoje dolžnosti. Naj državna vlada varčno ravna pri stroških, ne pa gleda, kje in kako je še novih davkov dobiti. Tudi njemu je znano, da kmetje nič nimajo, saj so mu že celo duhovni tožili, da zaradi tega oni od kmeta težko kaj ali nič ne dobe. Po vsem tem se njemu zdi, kakor da bi bil človek rojen le zato, da dela za davke, uradnike, vojake, za-se pa nič. Tedaj podpira dr. Bleiweisov predlog.

Poslanec Lavrenčič omeni, da z nakladanjem prevelikega davka na nekatere pridelke, kakor vino, meso itd. vlada škoduje sama sebi ker zadržuje konsum (vžitek). Po tem ima več škode, ko dobička. Tudi on je za dr. Bleiweisov predlog. Baron Apfaltrern pravi, da so tožbe te zmiraj enake; pa čeravno se davki preveliki zde, se vendar denarji tje mečejo, n. pr. za kmetijsko šolo. (Nemir v dvorani.) Konec njegovega daljšega govorjenja, v kterem se za vlado poteza, je ta: Vlada nima dolžnosti priti deželi na pomoč prej, ko je dežela popolnoma na kantu. (Oho! na strani narodnjakov.)

Dr. Bleiweis povdarja še enkrat to, da je naša dežela že milijone in milijone davka preveč plačala, toraj je to, kar je baron Apfaltrern rekel, zares čudno. Pomoč nam mora biti, če od tega ministerstva ne, bomo pa čakali, da pride drugo. To ministerstvo se drži Giskrovega načela, povdarja povsod le „liberalizem“ in „ustavovernost“, da je pa narodom še kaj družega treba, to mu ne pride na misel.

Zdaj se požene Dežman kviško ter se zakadi po svoji znani navadi v dr. Bleiweisa. Tudi on, enako tovarišu baronu Apfaltrernu, hoče dokazati, da denarja v deželi se ne manjka dokaz temu, da ljudje pijančevajo in se pretepajo, pa tudi to, da si nove zvonove naprav-

ljajo. Jaz bivam v fari — pravi — ktera ima najbolj vbrano zvonjenje v vsi Ljubljani (št. peterski). A vendar so si naročili farani nove zvonove, in kaplan, ki je zá-nje nabiral, je rekel, da je kaj naglo nabral 1000 gl. Zgubil se je tudi v mojo hišo, a moja gospodinja mu ni hotela nič dati. Na to je rekel, da je to prva hiša, v kateri ni nič dobil. Tudi za „Peterpfennig“ je zmiraj dosti denarja v deželi, le za davke ga ni. — Tako zabavlja Dežman še dalje, konečno pa se strinja popolnoma z baronom Apfaltrernom.

Poslanec dr. Poklukar pravi, da bi gorečnost Dežmanova dala soditi, kakor da bi bil dr. Bleiweisov predlog popolnoma nasproten predlogu odsekovemu. Sicer pa je Dežman po vsem svojem govorjenji pokazal, da se poteza za blagor vseh drugih dežel bolj, nego za blagor dežele kranjske, in da nasprotuje iz strasti vsemu, kar dr. Bleiweis predlaga, če tudi, kakor ravno zdaj, pride v nasprotje s tem, kar odsek predlaga. Na vse Dežmanove besede on noče odgovarjati, kar se pa tiče za št. petersko cerkev naročenih novih zvonov, bi se Dežman pač ne jezil, ko bi bili pri njegovem prijatelju Samassi naročeni.

Dežman zopet ugovarja dr. Poklukarju, ta pa mu reče odločno, da konstatira, da je Dežman vse navedel, kar je zoper našo deželo, nič pa, kar bi za-njo govorilo.

Dr. Bleiweis predlaga konec debate, kar se tudi sprejme. Vladni zastopnik vit. Widmann vstane na to in pravi, da, če bo dr. Bleiweisov predlog sprejet, vlada pogodbe ne bo sprejela. Vlada ne vé nobenih sredstev več, da bi pripravila zbor do sklepa pogodbe in če se pogojevanje razdere, odloži on vso odgovornost na rame zbora.

Na to dobi zadnjo besedo poročevalec dr. Schrey, ki s svojimi neslanimi in neprebavljivimi frazami, s kakoršnimi je navajen pitati svoje občinstvo v konšt. shodih, trpinči poslance in občinstvo. Ko poslanci vidijo, da le ni konca ne kraja, gre drug za drugim iz dvorane, poslušalci pa se jamejo meniti, tako da dr. Schrey govori samemu sebi in stenografoma. Vendar vsake reči je enkrat konec, tako tudi „govora“ dr. Schreyevega, ki je trpel čez uro časa. Ko ta poročevalec odsekov navset zagovarjavši konča, pridejo poslanci zopet v dvorano in predsednik da dr. Bleiweisov predlog na glasovanje, ki se po predlogu poslanca Horaka ustmeno vrši. Za Bleiweisov predlog je 16 glasov, med temi tudi Zagorčev, zoper Bleiweisov, tedaj za odsekov predlog glasuje 14 poslancev, t. j. nemčurji in pa dr. Razlag, Murnik, Grasseli. Bleiweisov predlog je tedaj le s pomočjo poslanca Zagorca obveljal, ker so oni trije z nemčurji glasovali.

Po glasovanji se vzdigne vladni zastopnik vitez Widmann in naznanja zboru, da vladna ponudba nazaj vzame. Vsled tega se morate odložiti ostali dve točki namreč: poročilo finančnega odseka o proračunu kranjskega zemljišno-odveznega zaklada za l. 1876 — in poročilo istega odseka zaradi povišanja priklade na vžitnino za 10% za leto 1875 za zemljišno-odvezni zaklad, — ker zdaj je treba iskati drugega vira za onih 175.000 gl., ktere je v ponudbi vlada obljubila in so bili stavljeni v proračun, na ktere pa zdaj, ko je ponudba propadla, več ni računati. Zato naznani baron Apfaltrern, predsednik finančnega odseka, da bo imel ta odsek drugi dan ob osmih zjutraj sejo, da se posvetuje, kaj in kako.

Predsednik sklene sejo in naznani, da bo prihodnja seja drugi dan ob enajstih.

Dvanajsta seja 13. t. m. Na vrsti je prejšnji dan odloženo poročilo finančnega odseka o proračunu kranjskega zemljišno-odveznega zaklada za l. 1875. Poročevalec dr. Schrey nasvetuje v imenu tega odseka, da se zdaj zbor poprime one ponudbe, ktero je prejšnji dan vladni zastopnik nazaj vzel, ter se na njeni podlagi skuša pogajati z vlado. Na ta način bi zdaj zbor ponujal le z nekterimi spremembami vladi to; kar je ona prej zboru ponujala.

Dr. Bleiweis predlaga, naj bi se znesek 200.000 gl. na tanko določi, ne pa, kakor stoji v odsekovem predlogu, „200.000 gl.“ Potem bi se morda zgodilo, da bi dež. odbor, ki ima izvršiti zborov sklep, sprejel tudi 180.000 gl. Če se pa sprejme, kar on predlaga, namreč vlada mora dati „200.000 gl.“, potem bi bila dež. odboru meja stavljenjena, da manj ko 200.000 goldinarjev ne sme sprejeti.

Po kratkem razgovoru, v katerem je Dežman izrekel, da on kot deželni odbornik se odpove že naprej vsi odgovornosti, ako bi deželni odbor take pogodbe ne mogel skleniti z vlado, — se sprejmejo odsekovi nasveti z določbo dr. Bleiweisovo. Tedaj se ima deželni odbor pogajati z vlado, da se poravnajo razmere zemljišno-odveznega zaklada, a le proti temu, da vlada dovoli 200.000 gold. letnega prineska.

Poročilo finančnega odseka zaradi povišanja priklade na vžitnino za 10% za zemljišno-odvezni zaklad se po vsem tem tudi sprejme z nasvetom odsekovim vred.

Izvirni dopisi.

Iz Khana, 16. maja. (Pogorelec poškodovan in preganjan.) Visoko v bregu nad Savo je kmet, nekaj premožen, zdaj pa zaradi mnogih nesreč prav ubožen. 30. sušča t. l. je šel na Vrhniko na somenj in je pustil doma mlado ženo s tremi otročički in pastirčekom, kateri je živino oskrboval. S somnja domu gredé se je oglasil pri sorodovincih; ker je bilo že pozno v noč, so ga pri sebi pridržali. Razgovarjajo se z njimi in nič ne vé, kaj se na njegovem domu godí. Ob enajstih ponoči skoči rudeč petelin na vrh strehe in v kratkem času vpepeli vse hleve in druga poslopja. Ker je hiša bolj na samoti, ni prišel nihče na pomoč. En sosed čez sto korakov oddaljen še do jutra ni zvedel, da je njegov sosed pogorel; drugi sosed, proti kteremu je vihar vlekkel, je moral doma gasiti, ker se je bila tudi njegova hiša večkrat vnela in je tudi nekoliko poškodovana. Zgoraj imenovanemu kmetu pa niso pogoreli samo hlevi, ampak tudi vsa goved — 8 glav. Ko gospodar zjutraj proti domu korači, izvé še le nesrečo, ko v domačo faro pride. Vsakemu se je v srce smilil, kateri ga je videl in slišal jokati in k Bogu zdihovati. K sreči je bil zavarovan pri zavarovalnici tržaški in šel je takoj k županu prosit, da naj nesrečo na dotičnem mestu naznani. Kmalo je prišel iz Ljubljane stavbarski mojster škodo cenit. Ceniti ni mogel nič ostalega, ker ničesar ni bilo, celo gnoj na gnojišču je bil pogorel. Ali zdaj je druga nesreča zadela pogoreleca. Ko namreč gospod iz Ljubljane pride škodo cenit, gospodarja ni bilo doma in žena nevajena gosposkih ljudi pri hiši gledati, se prestraši in ko jo vpraša, če bo zapisnik cenjene škode podkrižala, misli v svoji priprostosti, da takim gospodom se mora zaupati, in namesto svojega moža podkriža zapisnik. Še le 21. aprila je bil gospodar povabljen v Ljubljano po odškod-

nino; ali kako se prestraši, ko mu hočejo namesto cele odškodnine 1300 gl. samo 887 gl. dati; tedaj 413 gl. manj. On se brani vzeti in prosi za ves znesek; ali rečejo mu, če noče vzeti, naj se pa z njimi pravda; eden gospodov mu celo reče, da če bi tudi s pravdo več dobil, bi moral pa doktorja plačati. Dolgo premišljuje, kaj bi storil; na eni strani vidi zapeljivi denar, na drugi vidi pa svojo revščino; pred oči mu stopi upnik, kateri mu je bil voliče na upanje dal, in ki mu jih dalje ne bo hotel več upati; v duhu tudi vidi pozebljino na njivah, in da bo mogel mnogo jarine sejati, kar pa brez denarjev in voličev ne bo mogoče. Vzame tedaj denar, pobotnico podkriža, in — 413 gold. zgubi, ker, ko je potem pravičnega gospoda doktorja šel vprašat, če bi bilo mogoče unih 413 gold. dobiti, mu odgovori, da to sedaj ni več mogoče.

Kaj je nesrečnežu sedaj početi? Rekel boš, ljubi bralec: saj ima 887 gl. Ali vedi, da je moral precej voliče plačati; zgorela živina ni bila vsa njegova, moral je plačati dolžnike in malo novcev mu je ostalo. V svojih gozdih nima lesa za hišne stole in zvedenci trdijo, da 1600 gold. ne bo dovolj, da bi vsa poslopja postavil v prejšnji stan. On gre tedaj po domači fari lesa prosit, po bližnji okolici pa hodita dva poštena moža, da bi nekoliko zrnja za delavce izprosila. Ali komaj prideta moža v Mengeš s spričalom, da resnično za pogoreleca pobirata, ju žandarja primeta, in v Kamnik h kantonski gosposki peljeta, ktera pa ju kakor hudodelnike ukaže zapreti. Ko ju žandarja po Mengešu tirata, ju ljudstvo za goljufa ima in zaničuje. O ubogi kmet, kam se hočeš tedaj obrniti? Prosimo milosti, da se predz-nemo njegovi sosrenjčani za-nj prositi; ker smo slišali, da tržaška zavarovalnica vsako leto neki znesek velikega svojega dobička, kterege od zavarovanih pohištév dobiva, milostljivim škofom za dobra dela in za revne cerkve odpošilja. Če je to resnica, prosimo, naj milostljivi škof ljubljanski usmiljenje imajo z imenovanim pogorelcem, ter mu nekoliko unega denarja podarijo*).

Vi pa, slovenski bratje, ko bi se kteremu izmed vas enaka nesreča prigodila, prosimo vas, naznanite dragovoljno, da vemo, ktere zavarovalnice z ubogim kmetom pravično ravnajo, in ktere ne; da bomo vedeli, kje svoja poslopja ognja zavarovati, kje pa ne.

Mnogo srenjčauov ihanskih.

Domače novice.

V Ljubljani, 20. maja.

(Presvitli cesar) so se peljali v soboto okoli ene ponoči memo Ljubljane, vlak je na kolodvoru le nekoliko minut postal. Vsakoršen sprejem je bil strogo prepovedan — ne po cesarju menda, ampak po naši vrli policiji in deželni vladi, ktera se je bala, da bi prebivalstvo ljubljansko ne privrelo na železnico ter po gromecih živijo-klicih ne pokazalo, da je Ljubljana slovenrko mesto. Zato so bili vsi vhodi zastavljeni po policijskih stražah, ki niso nikogar pustile na kolodvor. Ali to nič ne pomaga, Ljubljana je že cesarju večkrat pokazala, da je slovensko mesto, dasiravno jo nemčurji vedno z nemškimi barvami mažejo.

*) Ako bi kdo za tega trpinčenega rojaka blagovolil kaj darovati, bomo z veseljem sprejeli. — Morebiti bi tudi kaj pomagalo, ako bi se vsa dogodba zavarovalni družbi naznanila; ne mara se vendar kmeta usmili in mu dá, kar mu gre. Vred.

(Občni zbor Matice slovenske) se je včeraj 19. t. m. vršil v najlepšem redu. Vodil ga je odbornik gospd Peter Kozler, ki je v svojem nagovoru do zbranih omenil dvoje najbritkejših zgub za društvo, namreč predsednika dr. Coste in podpredsednika dr. Vončine. — Iz tajnikovega poročila zvemo, da ima društvo 2284 udov, med temi 405 ustanovnikov, 1879 pa letnikov. — Blagajnik g. Ivan Vilhar bere računski sklep za X. Matično leto, t. j. od 12. avgusta 1873 do 13. septembra 1874, iz katerega je razvidno, da ima družba 59887 glg. 81 kr. premoženja, med tem v obligacijah 38460 glg. — Proračun za XI. leto, t. j. od 1. julija 1874 do konec junija 1875 kaže dohodkov 5221 glg. 65 kr., po odbitih stroških (1280 glg.) ostane za izdavanje knjig 3941 glg. 65 kr. Zbor odobri proračun, za pregled računa se volijo po nasvetu predsednikovega gospodje F. Ravnika, J. Pfeifer in Žagar. — Dr. Vošnjak želi, da bi Matica starejše knjige, ki v družbeni knjižnici ostajajo, razdeljivala knjižnicam gimnazij realn in učiteljskih izobraževališč. Blag. g. Vilhar odgovarja, da se to že tako godi, in učitelj Močnik toži, da učitelji le slovenske knjige hočejo zastoj imeti, nemških si pa iz vseh kotov za denar naročajo. Če pa kaka šolska knjižnica pristopi k matici, se ji tako že prejšnje knjige zastoj dajo. Narodna šola jih vedno več dobiva.

Dalje sklene zbor, da se ima odslej za izdavanje knjig razpisavati konkurz in se delo izročiti onemu, kdor ga bo za nižjo ceno prevzel. Dr. Vošnjak želi, da naj se Matično leto pričenja odslej s 1. januarjem, tako da bi XI. leto trajalo od 1. julija 1874 do zadnjega decembra 1875. Predlog se sprejme in odboru prepusti zaradi vplačevanja udov skleniti in po časnikih naznaniti posebno določbo. Dr. Karol Bleiweis priporoča odboru, naj bi tam, kjer doneski redno ne dohajajo, premenjal poverjenike in sploh skrbel za redno vplačevanje, kolikor mogoče. Potem je volitev 11 odbornikov. Oddanih je bilo 316 glasovnic, in voljeni so skoro enoglasno po „Slovenca“ in „Novicah“ priporočani kandidati, namreč gospodje: dr. Jan. Bleiweis, prof. Tušek, prof. Vavrů, prof. Wiesthaler, Fr. Ravnika, dr. Ulaga, grof Barbo, Stegnar, Urbas, Svetec in Jos. Gorup. — Za temi sta največ glasov dobila gosp. dr. Šust v Trstu 12, in dr. Gregorc v Mariboru 6.

Predsednik se konečno zahvaljuje zbranim in izreče nado, da se bodo drugo leto zopet vsi veseli videli.

(Občni zbor delničarjev banke „Slovenije“) bode 31. maja t. l. popoldne ob štirih. Delničarji, kateri so 15% na medčasne liste vplačali in se obnega zbora vdeležiti želé, se opozorjujejo, da medčasne liste do 25. maja t. l. v bankini blagajnici vložé in si izkaznice (Legitimationskarten) preskrbe.

Ravnateljstvo banke „Slovenije“.

(Odlikovanje.) Med dijaki, ki so v Gradcu zavoljo znanega rogoviljenja bili javno karani ali posvarjeni, je tudi sin glavnega nemčurskega agitatorja direktorja Mahra.

(V Sisek) k pevski slovesnosti se je peljalo iz Ljubljane okoli 60 oseb, po večem „Sokolci“, ktere so bratje Hrvatje zopet navdušeno sprejeli. Slovesnost je bila velikanska. Slovincem, ki so se v terek vrnili nazaj, bo Sisek v prijetnem spominu ostal, kakor Zagreb. „Sokol“ je Slovence po vsem dostojno zastopal, čvrsti mladenči so se Hrvatom vrlo pripikili.

(Dr. Schrey.) Tik pred koncem zadnje seje deželnega zbora kranjskega je parlamen-

tarični razgrajč in razposajenec dr. Schrey, zastopnik ljubljanskega mesta, s svojim dolgim jezikom narodni stranki tako presedal, da je večina njih zapustila še pred sklepom dvorano in je zbor komaj komaj še mogel sklepati. Kaj pa je dalo povod temu? Čujte! Poslanec Murnik je poročal o svojem nasvetu, naj deželni odbor kmalu spravi dolensko železnico in ono od Trbiža do Potabla pred državni zbor. Ura je bila že pozna, nihče ni mislil, da je o tem predmetu še kaj govoriti treba, a dr. Schrey, ki menda misli, da ima človek, zlasti če je poslanec, jezik zato, da ga povsod brusi in vedno čenča, vstane in govori — o teh železnicah, mislite? Kaj še! Z navadnimi frazami jame vdrihati po narodni stranki ter ji očita dogodbe na Janjčah, na Ježici, v Vevčah, posebno se pa jezi nad njo zaradi tega, kar se je zvonarju Samissi zgodilo. Ali je to v kaki zvezi s predlogom zaradi železnice? Gotovo v nobeni. To se je zdelo tudi narodni stranki, zato je zahtevala, naj predsednik opomni govornika, da ostane pri tem, o čemur je govorjenje; ali predsednik pravi, da ne ve, kako bo dr. Schrey to vse v zvezo spravil s tem, o čemur je razgovor, toraj ga ne more ustaviti. Na ta odgovor pa je šla večina slovenskih poslancev iz dvorane, ostalo jih je le še 6 (kajti dr. Razlaga ne štejemo med slovenske poslance po vsem tem, kakor se je zopet zdaj v zboru obnašal, ne štejemo ga celo ne med poslance, ker svojih volilcev ne zastopa.) Prav so storili, da so šli, kajti nevedno je vzvišenega poklica po narodu voljenih deželnih zastopnikov, da bi poslušali insulte in razgrajanje deželnozborskega „rekruta“ dr. Schreya, kateri misli, da je deželna zbornica „glassalon“ v kazini. Res, birokratična in nemčurska stranka ljubljanska sme ponosna biti na tega svojega zastopnika, kateremu je, kakor se vidi, deželna zbornica „turner ali fajerber knajpa“. Potlej pa govorite o oliki, pa si volite poslanca, ki še ne vé, kaj je v zboru ljudskih zastopnikov pristojno! Obžalujemo le, da niso vsi narodni poslanci zapustili zbornice; radi bi bili videli, kako bi bil deželni glavar pogledal poslanca svoje stranke, ki bi mu bil po svoji breztaktnosti zabranil skleniti deželni zbor, ker bi potem ne bilo dosti udov nazočih za sklepanje in zborovanje. Če bi bil dr. Schrey v angleškem ali kakem ameriškem zboru tako govoril proti večini ali tudi manjšini, gotovo bi ga bili ven vrgli. Kdor se tako obnaša, sam sebe sramoti.

(Ljubljanski porotniki) novoizrečani za sesijo meseca junija so sledeči gg: Jak. Bilc, mlinar iz Bistrice; Andr. Debevec, hišni posestnik, Fr. Debevec, hišni posestnik oba iz Ljubljane; Ant. Dekleva, jirhar iz Postojne; Jan. Dornik, kmetovalec iz Podhoma; Jurij Drašler, kmetovalec iz Paše; Avg. Götzl, hišni posestnik iz Ljubljane; Fr. Juh, kmetovalec iz Litije; Pet. Kirhmajer, krčmar iz Rateč; Fr. Klobčar, hišni posestnik, Jan. Komar, hišni posestnik, oba iz Ljubljane; Anton Knaflič, posestnik iz Šmartnega; Jan. Korošec, kmetovalec iz Rodohove vasi; Jan. Korče, posestnik iz Hotedersice; dr. Jos. Kozler, hišni posestnik iz Ljubljane; Jos. Košir, posestnik iz Žej; Ant. Lenassi, posestnik iz Sajovč; Jer. Lončar, kmet iz Žganje vasi; Jan. Lukman, trgovec, Jos. Lukman, hišni posestnik, Emerik Mayr, fabrikant, vsi štirji iz Ljubljane; Anton Mazek, posestnik iz Sapa; Alojzi Pavštin, hišni posestnik iz Ljubljane; Jos. Pistov, posestnik iz Dovjega; — Dom. Pupis, kmetovalec iz spodnje Košane; Jan. Rupnik, kmetovalec iz

Črna vrha; Jan. Rus, posestnik iz Stranske vasi; Ant. Salmič, sen. krčmar iz Postojne; Fr. Škofic, posestnik iz Imovca; Ant. Šušteršič, fužinar iz Kamne gorice; Mat. Treun, trgovec iz Ljubljane; Ant. Urbanec, kmetovalec iz Zadrage; Ant. Uršič; kmetovalec iz Podgrada; Mat. Zadnik, kramar, Jos. Zelen, kmetovalec, oba iz Senožeč. Za dopolnilne porotnike pak gg: Edv. Hohn, hišni posestnik, Mart. Ivantič, dež. odb. knjigovodja, Mat. Jeras, hišni posestnik, Jos. Kagnus, hranilnični uradnik, Jak. Kobilca, hišni posestnik, Fil. Koder, hišni posest., Mart. Petrin, hišni posestnik, Jos. Regali, hišni posestnik, Jos. Robič, krčmar, vsi ti iz Ljubljane.

(Dražba muricodolskih goved) na Štajarskem iz državne subvencije nakupljenih, v soboto je bila — kakor „Nov.“ pišejo — živahna. Prodanih je bilo 3 bikov in 19 telic; izklicana polovična cena se je vrtela od 24 do 75 gold., ki pa se je po dražbi dognala na 31 do 92 gold. Enega bika (z dvema telicama) je kupil grof Margheri v Otoču, družega gospodar Hočevar v zgornjem Brniku, tretjega pa gospodar Hribar v Čirkušah v Tuhinji, — telice so šle na več krajev ljubljanskega, kranjskega in kašniškega okraja. Ker je v poprejšnjih letih prišlo že mnogo bikov žlahnega muricodolskega plemena v našo deželo, naj bi gospodarji, ki so pri sobotni dražbi telice kupili, si prizadevali, da pridejo s svojimi telicami do bika istega plemena in si tako zaredé čisto (nemešano) kri.

Razne reči.

— V Postojno se je binkoštni ponedeljek pripeljalo od vsch strani čez 4000 oseb. Gnječa je bila velika. Postojna se je pri slovesnosti kazala kot slovensk trg, le oskrbnitvo jame je, kakor vedno, nemškutarilo in senožeška pivovarna svoje pivo tujcem in domačim priporočala v laškem jeziku. V Ljubljano se je v nedeljo pripeljalo precej tujcev, ki so na potu v Postojno en dan tu postali. V ponedeljek je šel iz Ljubljane poseben vlak do Postojne, ki pa ni mogel sabo vzeti vseh, kateri bi se bili radi peljali k slovesnosti. Južna železnica bi morala pač skrbeti, da bi imela za take prilike dovolj vozov; to bi bilo nji in občinstvu v prid.

— Umril je č. g. Valentin Orožen, župn. v pokoji, star 67 let.

— Umril je 15. t. m. po dolgi bolezni g. France Kovačič, pridni sluga katoliški družbi, ter zapustil za seboj spomin poštenega moža. Ko naznanjam to žalostno vest njegovim znanecem in v zlasti udom katoliške družbe ter ga v spomin in molitev priporočam, pristavljam še, da je pisarnica katoliške družbe odprta vsaki dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od pol enajstih do poldneva. Vljudno prosimo ude, da bi ta čas potrudili se v pisarnico, ki imajo še plačati letne doneske, kajti mnogo jih je že od časa zadnjega vplačevanja premenilo svoje stanovanje. S to vljudnostjo toraj prihranijo veliko nepotrebnih potov in popraševanja.

Za odbor katoliške družbe

M. Močnik.

— Učiteljske službe so razpisane: 1) v Frauheimu s 550 glg. plače in stanovanjem, 2) v Brezulah s 550 glg. in stan., 3) v Cezanjevcih s 550 glg. in stan., 4) nadučiteljska služba pri sv. Mariji v puščavi s 650 glg. in stan., 5) podučiteljska služba v Šmarji s 480 gold.

— Sombateljski škof sicer trd madjar, je letos prvič svojim slovenskim vernikom poslal slovensk pastirsk list, naznanjaje jim sveto leto.

— Kume moj dragi! Bila sta dva kuma ali botra, eden premožen pa skop, eden ubožen pa dober. V mestu se snidete nju ženi in premožna povabi ubožno na cerkvanje ali na žegnanje. Kedar ubožna pride domu, pove možu, da sta povabljeni in da toraj pojmeta. Napravita se na pot, na žegnanje k bogatemu botru, in ko sta že blizo njegovega doma, priteče jima sinček bogatega botra naproti ter pravi: „Boterček, mi pa imamo veliko veliko makovo potico spečeno na mizi, dolgo dolgo klobaso in piva vrč velikanski na polici v veliki izbi.“ Boterček ubožen podari sinčku krajcar.

Ko pridejo v hišo, se pozdravijo in premožni boter reče: „Oh! ko bi se bil vaju nadejal, dal bi bil kaj pripraviti, tako pa nimamo zdaj nič.“ „Kaj to, pravi boter ubožni nato, nisva prišla k vam se najest; posedimo nekoliko in potem pojdeva. Čez nekaj časa začne ubožni boter pripovedati: Če bi vi verjeli, kaj se mi je danes na potu primerilo. Na stezi je ležala kača dolga dolga, kakor tista klobasa, ki jo imate pripravljeno v kamri; jaz popadem kamen tako velik, kakor tista vaša makova potica, in tako priplazim kačo, da izcedilo se je iz nje sala, kolikor imate vi piva v vrču tam na polici.“

Bogatin je bil kakor okamnel ne vedoč, kako to, da ubožni boter vse vé; čez nekaj časa pa se spametva in pravi ženi svoji: „No Julijana! prinesi prinesi kaj za zobe in pošlji po koj piva, da se pokrepčamo.“ Botrica bogata začne hoté ali nehoté znašati, kar so imeli, in so jedli in pili, in kolikor niso mogli, sta pa ubožna botra dela si v žepe, da sta prinesla nekaj seboj celó domu. —

— Modri sodniki. V malem mestu so bili dva hudodelnika k smrti obsodili. Oni pa, ki je bolj zaslužil obešen biti, je zbolel. Od začetka je bilo sklenjeno, da bo drugi popred obešen; ko je pa prvi zbolel, rekli so sodniki: „Da ne bo hudodelec — pred svojo smrtjo umrl, naj bo prvi obešen.“

— Dobri izgovor. Kmeta je bil sosedov pastir, mali deček, zelo zjezil; tekel je za njim, ali ker ga ni mogel dočeti, obstal je ter djal: „Pojdi sem, deček, moram ti nekaj važnega povedati.“ Ali pastir se odreže: O ni treba, da bi otroci vse védeli.“

— Dvomljivost. Nališpan gospodič je pripeljal svojo nevesto pred oltar, da bi duhoven blagoslovil njuno zavezo. Duhoven nekoliko časa dvomljivo pogleduje ženina in nevesto, na zadnje pa pravi: „A predno vaji poročim, vprašam: Kteri je pa prav za prav ženin?“

Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

Južna železnica.

Iz Dunaja	poštni vlak	ob 3. uri	4 min. popoldne.
"	brzovlak	" 6. "	8 " zvečer.
"	hitri poštni vl.	" 2. "	48 " ponoči.
"	zmešani vlak	" 9. "	17 " zvečer.
Iz Trsta	brzovlak	10. "	31 " zjutraj.
"	poštni vlak	12. "	57 " opoldne.
"	hitri poštni vlak	3. "	43 " ponoči.
"	zmešani vlak	4. "	45 " zjutraj.

(Brzovlaki stojé po 4 min., navadni vlaki po 10 min., zmešani po pol ure.)

Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajajo na dan	po 3 vlaki: prvi ob 3. uri	55 min. ponoči.
	drugi " 10. "	40 " dopoldne.
	treči " 6. "	35 " popoldne.
Prihajajo pa trije:	ob 2. uri 35 min. ponoči	iz sv. Valentina.
" 7. "	45 " zjutraj	" "
" 6. "	" "	od Leseč.

Umrli so:

12. maja. Viktorija Černe, delavca otrok, 4 l., za pljučno sušico. — Marija Letner, dekla, 69 l., za naglim krvotokom. — Ivana Anžic, tes. in pos. otrok, 10 dni, za krčm.

13. maja. Marija Jovak, posest. žena, 72 l., za oslabiljenjem. — Katarina Kopel, sob. malarja žena, 57 l., za oslabiljenjem. — Marko Simčič, blapec, 21 l., poškodovan.

14. maja. Marija Dolničar, gostača vdova, 63 l., za trebušno vodenico. — Lenka Lešnjak, branjevca otrok, 1 m., za krčm.

15. maja. France Kovačič, vpokojen nadzornik, 67 l., za oslabiljenjem. — Terezija Papeš, kurjača hči, 19 l., za vročinsko boleznijo. — Polona Klemenc, šivilja, 38 l., za splošno vodenico. — Janez Kocijan, delavca otrok, 4 l., za možg. oslabiljenjem. — Albert Golob, gostača otrok, 5 m., za slabostjo. — Žiga Beck, markér, 19 l., za čevno sušico.

16. maja. Janez Anderwald, hiš. pos. otrok, 2 l., za vnetjem vratu. — Primož Smrekar, dui-nart 60 l., za možg. oslabiljenjem. — Marija Kikelj, konduktérja žena, 57 l., za rakom.

17. maja. Vincenc Pleško, tiskarja sin, 9 l., za pljučnico. — Jože Hor, pisac, 47 l., za pljučno sušico.

Eksekutivne dražbe.

Na Štajarskem

22. maja. Anton Hribernik-ovo v Lindeku (2900 gl.). — Miha Selič-ovo v Črešnjicah (823 gl.).

24. maja. Martin Črnelič-ovo v Pišecah (2802)

22. maja. Jože Jezernik-ovo v Spod. Hudini (5578 gl.)

Denarstvene cene. 18. maja.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	70 15	70 25
5% renta v srebru	74 40	74 50
Srečke (lozi) 1854. l.	104 25	104 75
" " 1860. l. celi.	112 —	112 25
" " 1860. l., petinke	116 25	116 75
Premijski listi 1864. l.	137 50	137 75
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	93 —	94 —
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86 50	—
Ogerske po 5%	82 —	80 25
Hrvaške in slavonske po 5%	80 75	80 75
Sedmograške po 5%	78 —	78 50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	964 —	966 —
Unionske banke	111 65	115 25
Kreditne akcije	234 —	234 50
Nižoavstr. eskomptne družbe	800 —	805 —
Anglo-avstr. banke	136 50	136 75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	164 25	167 75
Tržaške " 100 " k. d.	109 —	109 50
" " 50 " " "	54 50	55 —
Budenske " 40 gl. a. v.	27 75	28 50
Salmove " 40 " " "	35 75	36 50
Palfy-jeve " 40 " " "	27 75	28 —
Clary-jeve " 40 " " "	27 50	28 —
St. Genois " 40 " " "	27 50	28 —
Windischgrätz-ove " 20 " " "	21 25	21 50
Waldstein-ove " 40 " " "	22 75	23 75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5 28 —	5 29 —
Napoleonsdor	8 90	8 91 —
Srebro	102 55	102 75

Telegrafične denarne cene 19. maja.

Papirna renta 70,40. — Srebrna renta 74,70. — 1860letno državno posojilo 111,80 — Bankine akcije 962. — Kreditne akcije 235,75. — London 111,50 — Srebro 102,55. — Ces. kr. cekini 5,28. — 20Napoleon 8,80.

Gospodarji pozor!

Zavarovalnica „Minerva“ zavaruje po najnižji ceni proti škodi po toči za gotove premije ali pa proti menjicam.

Ravnateljstvo za slov. dežele
Janez Jereb.

Pisarna v Ljubljani na Starem trgu hiš.-št. 155. (37-2)

Pravi

Wilhelmov

antiartritični antirevmatični

čaj za čiščenje krvi.

(Čisti krv zoper protin in revmatizem)

je kot

spomladno zdravljenje

edino gotovo zdravilno krv čisteče sredstvo,

kar je od prvih medicinskih avtoritet Evrope

bilo z najboljim uspehom upotrebljavano.

Ta čaj čisti celi organizem; preišče, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupla in odvrne iz njega po notranjem upotrebljevanju vse nečiste za bolezni nabrane reči; tudi je učinek gotovo ustrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaralih trdovratnih boleznih, vedno goroječih se r. n. kakor vseh spušajev pri spolnih boleznih in po koži, mazolov po telesu ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden uspeh je imel ta čaj pri zagnetenju jeter in vranice, e. ako pri zlati žili, zlatenici, sitnem bolnjt po čutnicah, kitah in udih, potem pri tisanju v želodcu, vetrovih, zoporu, vodnih nadlogah, močenju, možkem oslabiljenju, toku pri ženah itd.

Bolezni, kakor bramozi, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je bladeče sredstvo, ki raztopi in žene scavnico. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se tirjane zastoj dopušljajo, spričujejo resničnost zgoraj navedenih razlogov.

V dokaz rečenega navedemo tukaj vrsto pripoznavalnih pisem:

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

V Sparsdorfu pri Assigu ob Elbi 18. okt. 1874.

Vaša blagorodnost! Šest let že sem trpela najhujše potične bole in na nogah, pa nisem dobila nikjer nobene pomoči. Ko sem dobila slučajno Vaš izvrstni čaj za čiščenje krvi in ga pridno pila, sem k mojemu veselju precej čutila, da mi pomaga, kajti hude bolečine so toliko ponehale, da sem se vsaj mogla počisto gibati, v telesu pa sem čutila tako zdavje, kakoršnjega žalibog! se že več let nisem veselila.

Ker sem trdugega prepričanja, da me bo Vaš zdravilni čaj popolnoma ozdravil mojega trpljenja, Vas lepo prosim, pošljite mi po pošti še en paket Vašega čaja za čiščenje krvi.

Nadja se, da bom, kar želim, kmalo dobila, se podpisem spoštovanjem

M. Ana Thiele,
soproga tesarskega mojstra.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u

V Kirchbergu ob Wagramu 29. okt. 1874.

Pošljite mi s poštnim povzetjem prej ko mogoče dva zavitka po 8 porcij čaja za čiščenje krvi; mi prav dobro dá in moja bolezen je že mnogo zboljšana. Spoštovanjem

Alojzij Figlmüller.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

V Ratiboru pri Šiška-Mali Tabor 20. nov. 1874.

Častiti gospod! Ker se je Wilhelmov čaj pri moji ženi, ki je bila že čez 20 let bolna prav dobro obnesel, se obračam zopet do Vaše blagorodnosti, da mi pošljete tri pakete proti poštnemu povzetju. Spoštovanjem

(18-11) Jože Heihal, kmetovalec.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchenu pri Dunaji ali v mojih časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravniku pripravljen, s podukom v različnih jezikih 1. gl., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Ljubljani pri Petru Lasniku; v Postojni, pri Jožefu Kupferschmidu; v Celji, pri Baumbachu, lekarju, Francu Rauscherju, lekarju in Karolu Krisperju; v Gorici pri Franzonič-u lekarju; v Celovcu pri C. Clementschitschu; v Mariboru Alois Quandestu; v Prassbergu pri Tribucju; v Novem mestu pri Dom. Ricoll-u; v Beljaku pri Matevž Fürstu; v Varaždinu pri dr. A. Halterju lekarju.